

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi és gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Az „Eperjesi Széchenyi-kör“ és a „Sárosmegyei gazd. egyesület“ közlönye.

Szerkesztői iroda és kiadóhivatal:

Megyeház.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény, valamint az előfizetési és hirdetési díjak és megkeresések is.

Megjelen: minden vasárnap.

Előfizetési ár: vidékre postán, vagy helyben házhoz hordva:

Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
Félévre . . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „

Hirdetési díj:

Háromhasábos petit-sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr.

Nyit-tér minden sor 10 kr.

Bártfa város tanügye.

Kir. tanfelügyelőnk ez évben már második ízben nyújtott be jelentést megyénk közigazgatási bizottságához, melyből kitűnőleg Bártfa város tanügye rendezetlen, elhanyagolt állapotban van, a magyarosodás nem hogy terjedne, hanem teljesen pang, tehát a felvidéki határszéli városunk kulturális misszióját nem, vagy hanyagul teljesíti.

A vád terhes; a felelősség, mely ebből a városra s közvetve megyénk háramlik, nagy, s éppen ez készít bennünket is arra, hogy a kérdést behatóan tárgyaljuk. A jelentésből kiveszük, hogy az ottani fiúiskolákban, melyekben pusztán költségkímélésből Ferenczrendiek tanítanak, kik azonban — mellesleg mondva — hónapok óta nem kapván ki fizetésüket, a tanítás eredménye semmivel sem jobb némely rendes falusi iskoláénál, magyarosodás tekintetében pedig jöllehet az iskolának előkészítője a gondos vezetés alatt álló, de kevésbé felkarolt Krumpolziannum óvoda, az eredmény olyan esekély, hogy a felsőbb osztályok növendékei közül is csak elvétve akad egy-kettő, ki a magyar nyelvet 5-6 évi iskolázás után tökéletesen beszéli; ezenkívül az iskola belső berendezése és felszerelése hiányos, ezélszerűtlen, egészségi szempontból sem megfelelő, a rendes iskolakötelezettség sines erélyesen keresztülvive, mit legjobban bizonyít azon körülmény, hogy még november hó első felében is beiratkoznak az iskolába, s míg az első osztály növendékei csaknem a 100-at közelítik meg, addig a 3., 4., 5. és 6-ik osztály növendékei összesen csak 37-en vannak.

A leánynevelés, melynek korunk minden műveltebb nemzete és a társadalom, a család, a nemzet szempontjából oly nagy jelentőséget tulajdonít, annyira fejleszt és emel, szintén szomorú képet nyújt. A Paulai sz. Vince nének tanítása ellen nem lenne kifogásunk, van közöttük a tanúgynek számos önfelálló munkása, ki élte hivatásul önfelállóan választotta a tanítás nehéz munkáját, hanem a bártfai apáca-zárda ellen sok a jogosult panasza. Maga a különben derék főnökű kitűnően töltene be hivatását egy kis vidéki német városkában, de Bártfán a leánynevelő intézet igazgatóját mégis csak olyan nőre kellene bízni, — s ilyen bizonyára akadna is — a ki magyar, mert ő nem is beszél magyarul, a tisztelendő nővérek között pedig

csak egy van, ki teljesen magyar, az egyik beszél magyarul is, a kezdő osztályok vezetői pedig éppenséggel nem tudnak magyarul. A tanítás 3 nyelvű: német, magyar és tót, s a németre fektetik a legnagyobb súlyt, minék folytán az eredmény nagyon esekély s a tanítás önkényes olyannya, hogy az 5-ik és 6-ik osztály növendékei közül alig akad egy is, kinek magyar nyelvű írásbeli dolgozatai a legprimitívbb helyesírás hibáktól nem hemzsegnének, a mi természetes is, mert a helyesírás alapja a módszeres nyelv- és mondattani tanítás, az pedig teljesen hiányzik; s hogy a növendékek mégis tudnak valamit, azt csak a legfelsőbb osztályok vasszorgalmú tanító-jének lehet köszönni, ki az egész intézetben egyedüli és derék képviselője a magyarságnak s a módszeres tanításnak. Inúnt magyarázhat azon bizalmatlanság és elégedetlenség, melylyel a közönség az intézet irányában viselkedik. A tanulók aránya ugyanaz itt is, a mi a fiúknál; túltömött alsó osztályok, esekély számú felső osztályok, mely körülmény az intézetnek az életre való hatását illetőleg elég szomorú. Az első osztály tanulói 100-an felelnek, ezeket természetesen nem képes egy gyöngye nő tanítani, segít neki tehát egy elemi osztályokat végzett 14 éves növendék leány, kit az intézet vezetői a módszeres írás-olvasás tanítására elég alkalmasnak tartanak, s szaporítja a számot egy-két protekezió folytán bevett fiúgyermek is, kit az intézet igazgató-sága a leányok közé befogad.

Ilyen állapotban szilárdít a bártfai nevelésügy: melyet megyénk jeles és hazatis érzelmű r. k. püspöke már 1878-ban elítélt és hibásnak mondotta a szülőket, kik gyermekeiket ezen iskolába küldik, meghagyta az iskolai ügy rendezését az illetékes közegeknek; kijelentette, hogy a tanítást, a különben is más elfoglaltságu szerzetesek kezébe csak azért bizza Bártfa városra, mert ezek a legolcsóbb tanítók, kik közül azonban többen — legalább azelőtt — a magyar nyelvet szintén nem bírták jól, s tanítási módszerrel sem bírván, az iskolájukból kikérült tanulók az eperjesi gimnásiumban csak nehezen tudtak a követelményeknek megfelelni, miről az eperjesi gimnásium tanári kara s az értesítvények érdemsorozata tanuskodik a legigazabban.

Ugy tudjuk: megyénk tanfelügyelője tapintatosan és barátságosan akarta rendezni az ügyet. Felkérte a város tanúgyeinek két

vezetőjét a hiányok pótlására, valamint arra, hogy a magyarul nem tudó apácák helyét magyar apácák foglalják el, s ha már önérejekből nem képesek iskolákat a modern viszonyoknak megfelelőleg berendezni, vessenek ki 5% iskolai adót, melyből évenként 1000 frtot nyernének, de mint halljuk, a tárgyalások eredményre nem vezettek, a város vezetői nem akarnak a haladás terére lépni, a régi slendriántól megválni nem tudnak, s nem látják be, hogy a város anyagi haladásának első alapját képezne az iskolai teljes rendezése, mely nélkül Bártfa városa sohasem fog haladhatni, s nemsokára az anyagi bajok mellett konstatalni volnának kénytelenek a szellemi bajokat és zavarokat is.

Hasonló rendezetlen állapotban van az ág. ev. tót egyház hiányos felszerelésű iskolája is, kinek élemedett korú tanítója az elemi ismeretek tanításában némi eredményt mutat ugyan fel, de a mi csaknem hallatlan s jellemző a bártfai iskolagyere, tanfelügyelőnkkel — az egyház lelkészének Kello Györgynek jelenlétében — megessett az az eléggé nem is jellemezhető dolog, hogy az iskola összes növendékei együttesen nem tudtak egyetlen egy magyar szót sem. Minek folytán a tanfelügyelő azonnal intézkedett a tanítóknak hivatalból történendő nyugdíjaztatása iránt.

Elismerést érdemel az ev. német egyház iskolája, melyben az egyház derék, hazafias érzelmű és buzgó lelkésze Franz Vilmos és lelkes fiatal tanítója Gräger a nehézségeket leküzdni iparkodnak, a magyarosítás eszméjéért buzog, s ezek, valamint a harmadik tanító is a legnagyobb készséggel fogadták és rendelkezésekre álló eszközökkel keresztül vinni igérték az iskola fejlődése érdekében tett reformjavaslatokat.

Mi hát a teendő, ha a város vezetői nem akarnak tanfelügyelőnknek nehéz munkájában segédkeztet nyújtani? Mi megfelelünk! Lépjen a jóakarató barátságos egyezkedés teréről a hivatalos §§-ok terére. Bizonyára támogatni fogja őt e munkájában megyénk közigazgatási bizottsága, melynek Bártfa előhaladása szintén érdeke, a megye ügybuzgó egyházi főtanhatósága, végső esetben a vallás és közoktatási miniszterium, s Bártfa város tanúgyének rendezése és fejlesztése körül kifejtett munkáját méltányolni fogja e város közönsége.

(a-b)

Levelezés.

Kis-Szeben, 1886. decz. 8-án

Tekintetes Szerkesztő úr!

Ismerve Tekintetes Uraságodnak a közügyek terén mindenkor tanúsított szívélyes érdeklődését, van szerencsém tisztelettel kérni, hogy soraim részére becses lapjában tért engedni sziveskedjék.

Az „E. L.“ 47-ik számában „A kisszebeni erdők kezelése“ ez alatt „Egy kisszebeni“ által mint illetékes helyről beküldött felvilágosítás jelent meg, melyben mig részint arról vádoltam, hogy „az általánosan ösmert ellenszenvből a városi képviselő-testülethez az erdőkben elkötött rendellenesség miatt“, másrészt pedig, hogy „inkább személyes bosszu, mint igazi érdeklődés lévén alapja a panasznak, az ebben foglaltak is e szerint itélendő meg.“

Az az „Egy kisszebeni“ — a ki senki más, mint Havrillay Sándor kis-szebeni v. jegyző, teljesen a levegőből kapta le ezen reám vonatkozó állításait akkor, amidőn e hírlapi közzététel által Schleiminger Egyed városi erdő őrt (csak ne essünk czimkorságra: erdő ügyelő? quo jure?) helytelen eljárásában tisztázni, illetve védeni akarja.

A fennförgő s nem eléggé jellemezhető erdőkármentési ügyet H. ur úgy látszik, azzal a nagyon is divatos hivatalbeli leppellel iparkodik eltakarni; ennek ellemében én ugy is mint Kis-Szeben város képviselőtestületének tagja, erkölcsi kötelességemnek tartom azt a hivatalos köpönyeget a dologról lerántani, hadd mutassa az magát természetes alkotásában; mert a józan szemlőlőnek csak is így biztosítunk teljes tájékozottságot.

Az ügy állása következő: F. é. augusztus havában, Szabó Adolf kir. erdőfelügyelő őnsága hivatalos körutatót tett s ezen alkalommal Kis-szeben v. tulajdonához tartozó m. jakabfalvi erdőt is megszemlélte s abban Schleiminger Egyed feleskett erdő-őr meghagyása folytán, (mint azt a kerülő a színhelyen határozottan vallotta és állította) az erdő-kerülő és mások általi kulturák lekaszáltatása következtében erdőrendészetit áthágást konstalt.

Amint ez tudomásomra esett, cézölomul tüstem ki, hogy az erdőt, mint a város azon jövedelmi forrását — melyből évente

TÁRCZA.

Az én szép asszonyomhoz.

Nem régen volt, mindössze néhány napja csak
A hogy először láttalak meg, édesem!
S szemédnek rám vetett tekintetében én
Jövő ádóm láttam ragyogni fényesen . . .
Ingott velem a föld — s borult szememre ő, —
Lelkem éringott némán szép alakodon;
S ah, én jól érzem, hogy senki s csak te léssz,
Lelkemnek óhaja, az én szép asszonyom!

Találkozánk — s mi édes volt ez együttlét,
Minő gyönyör a séta holdas éjeken;
Miként remegett az enyémben kis kezéd,
S étek szivemben titlott vágyak szüntelen.
Elmondottuk egymásnak szívünk titkait —
Elesattant már az első csók is ajkadon;
S ekkor levél azzá, mit még csak érezék —
Ekkor levél enyém, az én szép asszonyom!

Találkozunk naponként már azóta mi,
S folyton gyönyört bocsát alá rednk az ég,
Egymás ölben elfeledjük azt, mi mult
Shalkan kérjük egymástól, hogy: „Szerets-e még?“
S a mint amugy redm tekintesz s én red
S derűs mosolyt látok pihenni arcodon:
Kébledre hajtom lázas fém s tagolgotom:
Te vagy s csupán te léssz az én szép asszonyom!

A nadrag miért „kimondhatatlan“.

(Vége.)

A két fölötté boldog barát alig tudott feszült várakozásában a következő éjjel szemet behunyni, és majdnem virradó reggelig beszélgettek reményeik- és terveikről.

Dobogó szívvel várta Bernis következő reggel az órát, melyen Franciaország leg-hatalmasb asszonyához induljon. Egy rész-vevő barátja kis pénzecskeket adott neki kölcsön, melyen berkocsit fogadhatott és így robogott el végre, Montazet szerencse kívánataitól kísérve, marquise de Pompadour palotájá felé.

A hét több napján szellemus férfikört gyűjtött maga köré Franciaország ez ur-nője, és a kitüntetés különös jelének tekintetét, ha valaki e matinéekhez hivatra volt. Itt igen derült társalgó hang uralkodott és hogy minden feszültség távol tartassék, a marquise a társaságból a királyt kizárta.

Abbé Bernis szellemus diéskölteménye nem csak a szép asszonynak hízelt, hanem azon körben is, melynek megítélésre ez átadta, élénk vágyat keltett a nagy tehetségű költőt látni és a marquise szivesen ajánlkozott ez általános kívánatnak engedni. Most Bernis megjelent és a mód, melyen a hatalmas asszonytól vakmerő merényleteért bocsánatot kért, csakhamar fölkelte ennek érdekét.

Bernis szeretetreméltó fiatal ember volt, viseletében természetes nemességgel; egészen őszintén beszélt el a bájos asszonynak eddigi balsorsát, mely még eddig mindig meghiusította reményeit. Mosolyogva megígérte a marquise, hogy jövőben maga fog gondoskodni a fiatal abbé sorsáról, és nemsokára annyira megkedvelte a fiatal költő nyíltságát, hogy asztalnál szomszédául választotta.

Élezes és szellemus társalgás közt hamar tüntek az órák.

Nem esekély aggodalmára Bernis észre-vette, hogy a hatodik óra már közel volt; eszébe jutott barátja Montazet, ki bizonyosan nagy türelmetlenséggel várja laktársát.

Megbocsáthatatlan bűn lett volna, ha to-

vább akarna késni. A marquisehez fordult tehát, hogy töle bucsut vegyen.

— Már el akar hagyni minket, fiatal barátom? kérdé elámulva a szép asszony és elragadó kacérsággal tevő hozzá: — nem hittem volna, hogy ily társaság önt oly hamar untassa.

— Legnagyobb szerencsémnek tartanám, ha még tovább időzhetném e magas körben, mentegetőék Bernis, de magasabb kötelesség parancsolja, hogy távozzam.

— Magasabb kötelesség? Talán szerelmi kaland! mosolyga a marquise és legyezőjével fonyegteté Bernist.

— Ezt bizonyosan elfelejtettem volna itt válaszolá Bernis, — de a barátság szent kötelessége el nem mulasztható.

— Csak maradjon még egy perczig és tagye meg nekem a lovagi szolgálatot: játsszék helyettem!

E szavakkal oda nyújtá a marquise tárczáját a fiatal embernek, minthogy hitte, hogy alapos oknál fogva magát a játéktól távol akarja tartani.

— Nem szegénységem szegényítő érzete az, mi távozásra int, mondja Bernis elpirulva. Távozásom egyedüli okát már kijelenttem, és ha forog a dolog körül még egy kis titok ugy engedje azt elhallgatnom.

— Hogyan? Hát mégis titok? kiáltá mosolyogva a marquise. — Ön bevallja ezt és nem tesz fel bennem annyi női kíváncsiságot, hogy most annál inkább rajta leszek, magamat titkába bevattatni?

— Kérem, esdve kérem, mondá növekedő zavarodással Bernis, — ne akarja, hogy föllebbsen e fátyolt: titkom — kimondhatatlan!

— Ugy hát kényszerit parancsolnom, hogy beszéljen! kiáltá kissé ingerelve a marquise.

— Parancsainak ugyan nem mernék el-
lentállani, mondá Bernis, — ha legbensőben kívántam volna is kérelmem meghallgatását, hogy ne kelljen a — kimondhatatlan megneveznem.

— Ha még sokáig habozik, ugy el kel-
lend majd felejtennem, hogy csak imént kegyemről biztosítottam önt, sürgeté a türelmem-
vesztett marquise.

— Legyen hát; de minden felelősséget
előre is elhárítok magamról, kiáltá Bernis. Ezen szerencsétlen nadrag az oka, hogy el kell hagynom oly társaságot, melyhez hogy csak néhány óráig is tartoztam, életem legna-
gyobb szerencséjének tekintem.

Most a marquiseon volt a sor elpirulni. Elrejté arcát legyezője mögé és ajkaiba harapott.

— Nem tartom szegénynek, meg nem
érdemelt szegénységemet bevallani, folytatá Bernis, és elmondá egész terjedelmében távo-
zása sürgető okát. A marquise zavartsága engedett az előbbi jó kedvnek és kegyesség-
nek, melylyel pártfogoltját elhalmazni most még határozottabban föltéte magában.

Bocsásba meg tehát, kegyelmes mar-
quise, kiáltá Bernis a szép asszony előtt térdre borulva, miután történetét elmondta, — bocs-
sása meg, hogy kényszerített helyzetemben e — kimondhatatlan öltözék rít nevét ön je-
lenlétében kimondani.

Legyen szabad remélnem, hogy őszinte
bánatom megbocsáttatásomat fogja kieszkö-
zölni s hogy nem lesz e magas ház ajtaja
előttem mindig elzárva.

A fiatal ember teljes bocsánatot nyert, s
kalandja most az egész társaságot a legde-
rűltebb kedvbe hozta. Túlboldogán sietett
Bernis türelmetlen barátja Montazethez és
egy órával később a végzeteljes nadrag

5—6 ezer forintnyi haszon merítették — személyes vizsgálódásom tárgyává teszem.

E közből pedig (érezvén valaki, hogy: rothad valami Dániában) Schleininger Egyed urónak látta ellenem beülelésértési pert indítani, a melyre őt az 1639 k. i. II. 39 sz. a. részére H ur által kiállított s az 1886. évi XXII. t. cz. 110. és 112. §-aival merőben ellenkező tanácselvi határozatnak jegyzőkönyvi kivonata látszott leginkább ösztökélni.

Nem kétem, hogy H. városi jegyző ur jogosnak vélte a fenti számú jegyzőkönyvi kivonatot az erdő kerülrészére kiadni. De ha az úgy áll, akkor csak hazai törvényeink ismeretében árulta el járatlanságát, s kvási berántotta a t. tanácsot is: ha pedig öntudatos jogtalansággal eszelekedte azt: úgy két szeker széna jutalekért kár volt magát oly mértékben kompromittálni.

A városi tanács, az általam fentebb is jelzett 110. és 112. §. világos értelmének ellenében is t. é. aug. hó 10-én Sch. erdő kerülrészére 3 szekér szénát engedélyez a kultúra megkísérlésének rovására. Néhány nap múlva a 3 szekér már 8-ra növi ki magát, a mely tisztességes osztalek tárgyát képezvén: jutott H. jegyző urnak is két szekérrel belőle. S hogy ez úgy történt, tanúságot szolgáltat a négy fuvaros és Kozlovsky v. erdőkerülő, kiválólag pedig a jegyző ur szénájának befuvározására nézve, mit ő maga is bevallott a kiküldött bizottság előtt.

Ily viszonyok közt nem lehet esodálni, hogy Sch. erdőör, önhatalmúlag több darab szarvas marhát e nyáron Majros András városi erdőkerülőhöz (Somra) beküldött, hogy ezek a városi erdő izletes fűnövényzetét harapdálhassák; persze, köztük jegyző urnak a tulajdonát is képezte 1—2 drb.

Ily körülmények között ne esodálja senki, hogy a kello információ megszerzése végett én nem kíméltem fáradságot: bejártam a potyaszéna megszerzéséhez végett lekaszált s áldozatul esett fa-ültetvényes (most már pusztá) területeket s midőn a tapasztalt károk s hiányok orvoslása tekintetéből a városi tanács-hoz fordultam: felterjesztésemre majdnem kizsidással s megdorgással egyértelmű, kihívó modorban tanúsított választ kaptam (2011. k. sz.) Igaz, hogy mást, nem is igen várhattam, miután a dolog kellemesebb részét illetőleg ép H. jegyző ur, mint a városi tanács referense, volt érdekelve.

Erre a városi közgyűléshez fordultam felterjesztéssel, minnek egy 4 tagból álló bizottság kiküldése lett az eredménye. A bizottság jelentése kezeim közt lévén, abból is konstatálható, hogy az általam jelzett esetet területek mindjéle vannak kaszáva, az 1885-ik évben hozott ministeri rendelet ellenére.

Később, nov. 19 megjött a kir. erdő-felügyelő ur a jakabfalvi erdőben elkövetett erdőrendészeti áthágás tekintetéből tanúkijelölt tartani s midőn felszólította Maslár András városi kerület tanúságtételre, ez azt is vallotta, hogy Schleininger Egyed meghagyása folytán lett ezen erdőterület lekaszáva, mely vallomásra H. jegyző ur tiltakozását fejezte ki, már t. i. azon irányban, mintha Sch. az ő meghagyása folytán eszközlötte volna a tanu által teljesített vészes eszelekvényt.

Tehát most mi igaz. Az itt már jelzett 1639. k. i. II. 39. sz. a. a tanácsnak hozott azon határozata, melyszerint Sch. feljogosítatik a 3 szekér szénának (melyből ugyan 8 lett) megnyerésér: vagy pedig a jegyző urnak hivatalos tagadása. Legyen bármint is, ő fog arról felelni. En csak annyit akartam kitüntetni, hogy amit tettem, nem „személyes ellenszenv és bosszúból” tettem mint azt ő állította: de tettem kötelességem hű teljesítésnek öntudatos érzete folytán.

Kts-Szeben város egész élete, történelmi

Montazetval vagy ha úgy tetszik: Montazet a végzetteljes nagrággal Fleury estélyen jelent meg. Itt is szerenését hozott, mert Montazet a kért állomás elnyerésétől a nagy befolyású udvari tanácsos által biztosítást nyert.

Marquise de Pompadour nem feledkezett meg pártfogoltjáról; ajánlta őt a királynak és Bernis rövid idő múlva jelentékeny tehetsége és képessége által előmozdította, a legmagasabb tisztességre vergődött. Már 1751-ik évben Velencebe ment mint követ, hol azonban nem sokáig maradt. Visszahivatott és a külügyek miniszteriumába lépett, melynek nemsokára főnökévé emeltették a király által. Papi pályáján épen oly gyorsan emelkedett mint a politikáin és 1758-ban Bernis bibornokká lön. De nem sokkal ezután elvesztette a marquise de Pompadour kegyét és ennélfogva a királyt is, minek következménye az lön, hogy miniszteri állomását elvesztette. De a bibornoki méltóságát nem lehetete őt megfosztani, ebben fontartotta teljes befolyását a legfontosabb egyházi ügyekre, egész a francia forradalomig. Montazet is egykori laktársa közbenjárása által egész a lyoni érsekig vitte fel.

A történet, melyet imént röviden elmondánk, hamar terjedt el akkor egész Párisban, mindennütt beszéltek és nevettek fölőte. Ugy látszott, mintha ezáltal a sokszor emlegetett ruhanemű eddigi neve egészen a divatból és társalgási nyelvől eltűnt volna, mert az eddig szokásban volt „nadrág” szó helyett most mindennütt a Bernis által legelőször használt „Inexpressibles” gyorsan elterjedt és több mint száz év óta a művelt világban polgárjogot élvez.

multja, kulturális fejlődése s közigazgatási rendszere a jelen időkig szentelennül állott feun e város polgárainak büszkeségére. S ha most, egy rövidke idő alatt bizonyos téren irányváltást kell tapasztalunk, ez csakis azon körülménynek róható fel, a melyvel egyosek a saját érdekeiket a város érdekei felett előtérbe szeretik tolni, ha még a lelkiismeretlenség rovására is. Jellem, szilárdaság jöjjen el a te országod!

Krausz István.

Különfélék.

Egyházi kinevezések. O Felsőge a vallás és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére a kassai székes káptalanban Répászky József székesegyházi főesperesnek az örkanonokságra és Dessewffy Sándor idősb mesterkanonoknak a székesegyházi főesperességre való fokozatos előléptéséi jóváhagyván, az ekként megüresedett utolsó mesterkanonoki székét Szinyey Merse Bertalan ez. prépost, szinyei plebánus és másodalperesnek adományozta; Horváth Imre szerenési plebánost, Szent-Léleky Géza nagymihályi plebánost és Besztercey Ferenc baracsi alesperes-plebánost pedig ugyan e székesegyház tiszteletbeli kanonokává nevezte ki.

Fényes uri esküvő. Csetneken az evang. ódon templomban november hó 29-én fényes uri esküvő volt. Akkor vezette oltárhoz ifj. Szentmiklóssy Kálmán Sebők Pál csetneki egyházi felügyelő — Gömör megyében általános tisztelt s becsült földbirtokos — kedves leányát Annát. Ritka szép s tekintélyes uri vendég s násznép volt jelen. Násznagyok voltak a menyasszony részéről: id. Czibur Lajos, a vőlegény részéről pedig szentiványi Árpád. Vőfények: Szilárdy Béla és Sebők Zoltán. Nyoszolyólányok Both Anna és Szelezky Jolán. Ott voltak a vőlegény atyja id. Szentmiklóssy Kálmán, Szentiványi Árpád esp. felügyelő s orsz. képviselő nejevel, Fáy István, Szelezky Dénes nejevel s leányaival, Kubinyi Géza, Okolicsányi Gáspár, Szentmiklóssy Sándor, Dráskóczy Lászlóné, Szentmiklóssy Béla, Máriaassz Barna, Szelezky N. Csetnekről, Czibur Kálmán nejevel, Szontagh Melánia, Matolay Bertalan. A templon s annak tere tömve volt a fényes fogatokon jövő násznépet szemlélő minden rendű közönséggel. Az esketés után a menyasszonyt Mikóháza pusztára viték, s ott a vőlegény házában még több vendég részvéte mellett folytatódott a kedélyes lakadalom. Id. Nagy Lajos.

Kinevezés. A király Gerevics Gusztáv feüértplomai állami főgymn. helyettes-igazgatót ezen középiskola rendes igazgatójává; a fővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság pedig Rátvay Gyula díjtalan fogalmazó gyakornokjelöltet díjtalan fogalmazó-gyakornokká nevezte ki.

Felolvasás A Széchenyi-kör magyarirodalmi szakválasztmányja t. é. december 17-én, pénteken, házi estélyt rendez, melyen dr. Horváth Odón Ipolyi Arnold „A magyar szent korona és a koronázási jelvények története és műleírása” című művét fogja ismertetni. Kezdeté esti 6 órakor.

Hivatal-vizsgálat. Főispán ő méltósága kedden a sároközi szolgabírói hivatalt, szombaton pedig a megyei árvászeket vizsgálta meg. E hét folyamában az alsó- és felső-tarcsai szolgabírói hivatalra kerülend a sor s ezek után a tapolyi, szekesi és makovicsai járásra.

Solymossy vendégszeroplése. Solymossy Elek e hét folyamában érkezik Eperjesre, hogy itteni vendégszeroplését megkezdje. Nálunk már megfordult egyszer, mintegy négy év előtt, s a közönség ismeri művészi játékát. Tájékozásul közöljük ama darabokat, melyekben fellépni szándékozik. Bárody Károly szintársulatánál játszani fog: Tündérhajban, Tót leányban, Aréndás zsidóban, Liliben, Veteránokban, Perózesben, Arva Zsuskában, Magdolnában, Gasparoneban, Lumpáziusban, Urak és eselédekben, Két testvér vagy Hanzsi szerelmében stb. A „Tündérhaj” egy kacagató bohózat, melyben egy könnyelmű fiatal embert játszik, ki könnyelműségében eladja a cipőjét is s e mellett oly szeretreméltóan van jellemelve, hogy könnyelműsége által csak kacagtat és mindig csak kacagtat. A „Tót leány”-ban Misót játsza, mely szerepet szerző neki írta. Ugyancsak neki volt írva az aréndás zsidó. A „Lili” című énekes bohózat azon irányhoz tartozik, melyet általában operett-irányban szoktak nevezni, úgy tárgyánál mint formájánál fogva. Ebben Plinehard tűzér-trombitást szokta játszani. A „Veteránok” azon fővárosi életkép, melynek főszerepét szerzője szintén neki írta. Ebben játszott a népszínházban legutoljára. „Perózes” egy klasszikus magyar bohózat, melyet a korán elhunyt Csepreghy Ferenc — a Sárgea eskő és Piros bugyelláris genialis szerzője — írt. Ebben van a híres házassági definíció. A darab a legbájosabb magyar humortól duzzad. Csupa invenzió és kacagató komikum. Ebben Epiphaneus bölcset játsza. „Arva Zsuszka” egy sajátos népszínmű, melynek hatása sehol sem szokott elmaradni. Ebben Bódnér Andrást, a németből lett jó magyar hazafit játsza. „Magdolna” egy klasszikus életkép, melyet szerzője paraszt tragoediának nevez, s melyet a budapesti rendőrség első előadása előtt a legigazságatlanabb önkényeskedéssel tiltott be. Ebben Siskot játsza. „Gas-

parone”-ban Nasoni podeszta a szerepe. „Lumpáziusz” ujonnan átdolgozva, még pedig Csepreghy által a népszínház számára. A régi híres bohózat most sokkal szebb, izléesesebb és kacagatóbb. Össze van halmozva benne mind az a hagyományos rögtönzés és pedig izléeses rendszerrel, a mit csak valaha elsőrendű művész e darabban kitalált. Ebben Czérna szabót szokta játszani. Az „Urak és eselédék” azon darab, mely a Bárody-féle társulatnál roppant hatással szokott adatni, mert a szerepek mind találóak a szereplőkre. Ebben Nepomuk inast játsza. A „Két testvér”-ben Hanzit játsza. Egy rémdráma sem tetszett még annyira a népszínházban, mint ez, mert oly szerenésen van keverve benne a komoly rész a komikummal, hogy inkább komikus drámanak lehetne nevezni, — ha egyáltalán ily eszméről szólni lehetne — mint rémdrámának. A darab francziából van magyarosítva s józú tréfiái és kupléi sohasem szokták hatásukat eltéveszteni.

Leles honleányok. Említettük, hogy a kolozsvári hölgyek mily buzgóan gyűjtönek az erdélyrészi magyar közművelődési egyesület számára. Mint a mai kolozsvári lapokban olvassuk, a filléres és perselyes gyűjtés eszméje napról-napra nagyobb hullámot ver a vidéken is. Nemes Irma, Nemes Józsefné, Jósika Lajos báró jószágigazgatójának leánya, Szamosfalván perselyével kezében járja be nemesak ottani ismerőseit, hanem sorra vette a környék falvait is, házról házra gyűjtve a nép megszentelt filléreit. Remélhető, hogy a szép példa rövid időn követőkre talál az ország minden részében. Ugyancsak ezt tette Gyaluban Csákány Vilma. Vajha magyarosító egyeletünk hölgyeiről is hasonlót írhatnánk.

Az eperjesi tejszövetkezet. Az „Eperjesi Lapok” 48. és 49-ik számában a tejszövetkezet feladatát, célját, szervezését és eljárását ismertették, még az elárúsítási rendszer és a tej és tejtermékek árai közléseivel tartozunk. A tej elárúsítása háromféle módon fog történni: 1. Reggelként az utczákon több helyen megálló kocsiáll (a tejeskocsi megállóhelyére érkezésekor a közönség esengetyűhöz erre figyelmeztetik.) 2. Ugyanakkor a házhoz való szállítás és ott a tejszövetkezet esapos edényeiből való kimérés, vagy pedig az illető vevő saját külön edényeiben. 3. A collegiumi épületben kibérelt elárúsító helyiségben minden nap reggel 6 órától fogva este 7 óráig. A megrendelések vagy az üzletvezetőségnek lezáró lapon vagy a kibocsátandó megrendelési iver beküldése által, vagy pedig az elárúsító helyiségben az ott tartandó megrendelési könyvbe való bejegyzés által történhet. Az árak a téli évadon át a következők: Teljes tej (t. i. jó tahéntej) házhoz szállítva literje 7 1/2 kr. Teljes tej a kocsiáll vagy a bolthelyiségben literje 7 kr. Lefelőzött tej (sovány tej) literje 3 kr. (10 literen felüli mennyiségek szintén a házhoz szállítatnak). Kávétejszín 20 kr. literje; teatejszín 40 kr.; habtejszín 60 kr. literje. Savanyú tejszín 30 kr. literje. Teavaj 10, 20 és 40 kros adagokban; aszali vaj 60 kr. kilója; tehénturó 24 kr. kilója; iró 2 kr. literje. Minden elárúsító edény ömpeccselt láttatik el, és figyelmeztetik a közönséget arra, hogy csakis leómozott edényekből fogadják el a tejet, miután a szövetkezet csakis ily módon biztosíthatja a fogyasztó közönséget hamisítások ellen. A fogyasztóközönség eselédje által utközben történhető hamisítások ellen azonban csakis a tejnek házhoz való szállítását nyújt elegendő biztosítást.

A borkúti vízforrás. Városunk ezen egyedüli iható, üde forrását veszély fenyegeti. Evről-évre észrevehetni, hogy az esős idők beálltával, úgy öszkor, mint tavaszkor, mindinkább nagyobbodik azon édesvíz mennyiség, mely ilyenkor azon zónsavas forrásba szívárog. A forrás azon veszélynek van kitéve, hogy az édes víz elmossa. Ideje volna arról gondoskodni, hogy e forrásba az édes víz ne hatoljon, s megmenteni ezen a maga nemében páratlanul üdítő forrást a fenyegető enyészetből.

Alumneum-bál. Örömmel értesíthetjük olvasóinkat, hogy az eperjesi kir. kath. főgymnasium r. k. vallású szegény növendékeit segélyező egyesület igazgató-választmányja egyik legközelebb tartott ülésében ismét elhatározta, hogy 1887. évi február hó 2-án az egyesület táptüntetetének javára zártkörű, hangverseny-nyel egybekötött táncestélyt rendez. Mint halljuk, e célra már megnyerő a rendező-bizottság a helyben állomásozó gyalogezred zenekarát s egyébként is kitűnő erőket kérésül felkérni a közreműködésre. Magunk részéről kiváló jó sikert kívánunk a rendező-bizottságnak, mivel meg vagyunk győződve, hogy ezen hangverseny és tánc-estély oly tapintatosan és fényesen leend rendezve ez idén is, mint a múlt években.

Királyi villa Tátrafüreden. József főherczeg annyira magasztalja mindenfelé a Tátra szépségeit s különösen Tátrafüred vidékét, hogy felkeltötte a király figyelmét is. Jakab Péter kassai építómester nem rég ki-hallgatáson volt a királynál, ki ez alkalommal azon szándékát közölte vele, hogy Tátrafüreden ő is akar egy nyaralót építeni. Ez minden esetre nagy lendületet adna ez országoszerzte kedvelt furdőhely gyors felvirágzásának.

A postatakarékpénztár intézményének terjesztése céljából a belügyminiszter körrendeletet bocsátott ki az összes hazai törvényhatóságokhoz, melyhez egy a postatakarékpénztár intézményét tárgyazó és népszerű

nyelven írt röpirat három példányát esatolta azzal, hogy ez intézményt a hivatalnokokkal és közegekkel ismertessék meg és azokat az intézménynek minél tágabb körben való támogatására buzdítólag hívják fel. Szem előtt tartva továbbá azokat az előnyöket, melyeket a postatakarékpénztár erkölcsi és jogi személyeknek nyújt az által, hogy egész pénzkezelésüket ingyen teljesíti, és a jelenleg kamat nélkül heverő pénzkezelékekért is kamatot fizet, a közsegi előjárók, jegyzők és körjegyzők oda utasítandók, hogy a postatakarékpénztárnak ez üdvös és czélszerű intézkedését, az általuk kezelt közsegi és egyéb pénzre nézve is meanel gyakorabban vegyék igénybe.

Három püspöki szék. Ipolyi Arnold püspök gyászos halálával most egyszerre három püspöki szék maradt üresen: a váci, besztercebányai és nagyvárad. A váci már hosszabb idő óta várakozik a betöltésre, a besztercebányai pedig Ipolyi áthelyezése által ürült meg. A püspöki stallumok betöltése tudvalevőleg már hosszabb idő óta meleg kívánság tárgyát képezi főpapi körökben. Most, miután egyszerre három főpapi szeket a kormány aligha fog üresen hagyni, a kinevezések remélhetőleg rövid idő alatt napirendre fognak kerülni. Mint hírlík, a váci püspöki székre Schuster Konstatin kassai püspök fog áthelyeztetni, míg besztercebányai püspökké Bende Imre újvidéki apát s orsz. képviselő fog kineveztetni. Ha ez a hír valósul, akkor a kassai és nagyvárad püspöki szék lesz betöltendő.

Hütlén hivatalnok. Bornemissza Ferencet az eperjesi törvényszék hivatali sikkasztás miatt 2 évi börtönrre ítélte. A kir. tábla II. büntető tanácsa Váky bíró előadása alapján csalásnak minősítette a fenfőző büntetést és károsokul a kivetésnél több fizetést teljesített közsegi bírákat jelölte meg; Bornemissza büntetését pedig 2 évi börtönből és 50 frt pénzbírságban állapította meg.

Fegyelmi ügy. Farkas István, a szikszói járás főszolgabírája állásától felfüggesztetett és ellene a fegyelmi eljárás megindítottat. Az alispáni hivatal a járásbírósg útján Farkas ingóságaira 5000 frt erejéig zárlatot rendelt el s a szolgabírói hivatal ellátására Kelez Jenő megyei másodaljegyzőt küldte ki. Farkas e tette megveszerte a legnagyobb meglepetést kelti, a mennyiben általában kifogástalan jellemű, kötelességűdő férfúnak ismerik. Mindenesetre szomorú világot vet társadalmi viszonyainkra, a melyek lehetségesek teszik azt, hogy szigorú elv emberek is beletévedjenek abba az örvénybe, a mely örökre elemeti a tiszta becsületet.

A kolera. A lefolyt héten Iglón ismételve jelentkezett a kolera. Nov. 30-án a műmalomban egy férfi és egy nő, december 1-én egy másik házban egy férfi haltak meg kolera-ban. Sümegen is több kolera betegségi eset fordult elő, melyek közül I halállal végződött. Kubachon az elmúlt héten újabb kolera eset elő nem fordult, de Tepliezen erősebben lépett fel. A hatóságok mindent elkövetnek, hogy a veszedelmes betegség elterjedésének útját állják.

Gondatlanságból eredő emberölés. Pri-esák Mária eperjesi eseléd három évvel ezelőtt született törvénytelen gyermekét egy Zsencsik Mária nevű, kis-sárosi illetőségű férjezett parasztasszonnyhoz adta dajkaságba. Utóbbi a gondjára bízott gyermeket saját gyermeke gyanánt tartotta egészen ez év tavaszáig. Ekkor azonban egy alkalommal a gyermeket egy tal forró étel mellett pár pillanatra magára hagyván, mire visszatért, a gyermek a tálban feküdt, melynek forró tartalma annyira összegegette a fél testét, hogy harmadnapra meghalt. A gyermek orvosi gyógykezelésben nem részesült. Megmenthető különben sem lett volna, a mennyiben, a megéjtett orvosi boncolás szerint halálát a leforrázás következtében beállott ideghűdés idézte elő. Az e miatt vád alá helyezett asszony ügyében a helybeli kir. törvényszék f. hó 3-án tartott végtárgyalást; melyen a nevezett asszony vigyázatatlanságból eredő emberölés tényében mondatott ki bűnösnek. Ennek alapján hozatott meg az ítélet, mely egy havi fogságról szól. A bíróság ez ítélet meghozásánál tekintetbe vette a jelentékeny enyhítő körülményeket: a tanuk vallomása szerint a vádlott asszony majdnem három évig anyailag gondozta a rá bízott gyermeket, úgy hogy szándékos tényről szó sem lehet. Az ítéletben mind a vádlott asszony, mind a kir. ügyész megnyugodott.

A trachoma tárgyában a belügyminiszter következő körrendeletet intézte valamennyi törvényhatósághoz. Miután az ősz beálltával a mezei munka, mely némely helyen a trachoma betegek rendes gyógykezelését gátolta, nagy részt be van fejezve, felszólított a törvényhatóságok, miszerint újra minden erélyvel oda hasson, hogy a trachoma elleni eljárás az 1884. évi 52066. sz. alatt közebeosztott utasításom értelmében pontosan foganatosíttassék. Azon területeken is, hol a trachoma tájköri jeleget még nem öltött, a hatóságoknak hivataloszerű kötelessége, netalán jelenleg egyes betegeket kipuhatolni s úgy elkülönítösköztetve gyógykezelésük iránt a kellő intézkedéseket megtenni. Ez első sorban azon területeknek szól, honnan az utolsó 2 év alatt zemeses köthártyalobos hadkötelesek jelentek meg a sorozásnál és a hol ezeken kívül bizonyosan még más ily szembetegek léteznek. A betegek pontos gyógykezelése mellett a törvényhatóság különös figyelmébe ajánlom az intézkedéseket és

ezek közül kiváltképen az idézett utasítom I. részének 9. lapján előírt „ellenőrzési” vizsgálatok. Amennyire nehéz a nép között elharapódzott trachoma tájkört teljesen kiirtani, ép oly könnyű a kellő lényeges költséget nem is okozó-óvintézkedések által ezen veszedelmes baj tovább terjedésének illetőleg behurcolásának sikeres gátot vetni. A legnagyobb gond mindenek előtt fordítassék az ifjúság megóvására, miért is az iskolák időnkinti megvizsgálása teljes lelkiismeretességgel történjen. A ragályos (esipázással járó) stadiumban levő tanulók az iskolából egészen eltávolítandók, míg a nem ragályos trachoma betegek csak külön padokra ültetendők. Az iskoláknak, valamint azon családok havonkénti megvizsgálása, melyek körében szemeses köthártyalobosok tartózkodnak, azon községekben, a hol a községi illetőleg körorvosi állomás nincs betöltve, a járóorvos által viendő végre. Hazatérő katonák, bevándorlók, valamint azon munkások, kik hosszabb távollét után a községbe jönnek vissza, községi, illetőleg körorvos hiánya esetében szintén a járóorvosnak mutatandók be. Városok és gyárakban lévő tömeges szállások lakói, az illető orvosi közegek által havonként 1—2-szer vizsgálandók meg. A hol az orvosi személyzet arra elegendő, vagy e célra külön orvosok fogadtattatnak, ott az egész lakosság ismételt megvizsgálása se mulasztassék el. Minden községi elöljárósnak legyen szemvizsgálati jegyzőkönyve, melybe minden egyes egyénen vagy területen (gyárszemélyzet, telepek stb.) ejtett vizsgálat iktattassék be, de az iskoláknál legyen külön jegyzőkönyv, melyben közbenejáró hatósági közeg gyanúnt az illető iskola igazgatója szerepeljen. A nép ismételve figyelmeztessék a szobán levő szembaj veszélyes és ragályos voltára, valamint a különféle körülményekre, melyek alatt fertőzés történhetik. Elvárom, hogy a törvényhatóság úgy saját, valamint a közjó érdekében a legnagyobb buzgalommal fog igyekezni, hogy területéről az említett betegségét gyökeresen kiirtsa, illetőleg azon vidékeket, melyek eddig a trachoma által még nincsenek megtámadva ezenül is attól mentve tartsa. A történet intézkedések és ezeknek eredményéről szóló jelentés folyó évi december hó végéig hozzám terjesztendő be. Budapest, 1886. évi november hó 13-án. Tisza s. k.

Amerikában elhalt magyar milliomas.
Leidesdorff A. D. 35 évvel ezelőtt kivándorolt Amerikába, mert idehaza Magyarországon sehogyan sem bírt megélni. Sokáig küzdött, míg végre rátalált a szerencsére s idővel óriási vagyona tett szert, úgy, hogy midőn másfél év előtt meghalt, másfél millió forintot hagyott hátra. Se neje, se gyermekei nem lévén, egész vagyona magyarországi szegény rokonaira szállott. A washingtoni osztrák-magyar követ fel is szólította a magyarországi rokonokat, hogy igényeiket a törvényes határidőn belül jelentsek be s azok érvényesítése végett vagy személyesen, vagy képviselőik által jelentkezzenek az Egyesült-Államokban. A nagyszámú rokonság ennél fogva elhatározta, hogy maga köréből bizottságot küld ki Amerikába. E bizottság tagjainak kijelölése végett f. hó 13-án Aszodon jöttek össze s a szűkebb bizottság azonnal elindult Amerikába.

A dargói szűz. Ott, hol megyénk és Zemplén között a határkő jelzi az utasnak, miként a szomszéd megye területére lép, kezdetét veszi a szent környék, melyre a közel és távol nép ajtatos hívei gyakran elzarándokolnak, kivált, ha jócska pénzösszeget összekuporgattak már. Van dargói községben — írja a „Kassai Szemle” — egy tót asszony, kit Kalvinka néven ismernek s kinek jó tulajdonai közé tartozik az, hogy írni-olvasni nem tud.

É jó asszony valaha szegényebb volt a templom egerénél s könyöradományokból tengődött. Ma 50 családnak ő biztosít életet. Hogyan lehet ez? Megmondjuk. Nyomorában sok ideje volt a gondolkodásra s kisütötte, hogyan lehet megagadodni. Fellépett javasasszonyának, ki titkokat megjelít, a jövőre lát s gyógyíthatatlan nyavalyákat gyógyítani képes. Csakhamar akadtak kundschafjai, kik jó pénzért esalódtak. A híre mindinkább elterjedvén, lakása bucsujáró hely lőn s bankó bankorá preselődött. Ma egész kincs fölért rendelkezik s oly nagy üzletet folytat, mint egy nagy gyár. Van vagy harmincz ágense, kik egész Magyarországot bebarangolják s terjesztvén híret, seregesen esalogatják a könnyen hívőköt Dargóra, a csodás asszonyhoz. Nincs nap, melyen látogatói ne volnának s ezek aztán nagyon is megkönnyebbülve távoznak, mert most már az a jelszava, hogy kevés pénz nem fogad el. Azt mondják, hogy a rossz betegség szállja meg s ilyenkor az istennel beszél, ki mindent megmond neki. Oldalakra terjedne azokat felsorolni, kik látnoki és gyógytehetségét igénybe vették és sok pénzt fizettek — hiába, fogant nélkül. Csak a közel-múlt történetéből szakitunk ki két lapot illusztrációul. Egy szepességi leány, kit a rossz betegség bántott, fölkereste a tót Pythiát, hogy gyógyítsa meg. A szűz 200 frtot kért a sikeres gyógyításért. A leány visszatért hazájába s összeszedte a kívánt összeget, melylyel újból Dargóra rándult. Sok hókusz-pókusz után a jósó meggyógyítottának jelentette ki a szegény beteg leányt, ki örömmel sietett haza. Alig volt azonban hon, a betegség ismét elfogta, sőt még gyakrabban megfőgött. Csak törvényes beavatkozás után adta vissza Kalvinka a kicsikart pénzt. — Egy másik asszonynak ellopották az ágynevetjét és sehogyan sem tudták a tolvajra akadni. Végre egy ágens a dargói szűzet ajánlotta, ki 20 frt lefizetés mellett megígérte a tolvaj megnevezését. Midőn a két tizest már márkában szoritotta, e böles szavakra fakadt: Örüljön, hogy a tolvaj csak ágynevetit vitte el, mert neki szándékában volt a házát is felgyújtani. Ha ismeri a szándékot, ismeri a tolvajt is s miután nem nevezte meg, büntetésnek kell lennie. Ily s hasonló esetek végre égető szükségé teszik, hogy a dargói szűz nyombant eloszlassák s leránták azon átyolt, mely szembeötölő esalást takar.

Főispáni titkárok. Az új közigazg. törvény felhatalmazza a belügyminisztert a főispánok mellé titkári állások rendszeresítésére. Az ezen állásokkal járó kiadásokkal a miniszter nem akarja egyszerűen megterhelni az államkincstárt, s fokozatosan szándékozik életbeléptetni és pedig a jövő évben csak 24 főispáni titkári állás rendszeresítetik, melyből 6 I. osztályú 1000 frt fizetés és 300 frt lakbérrel; 6. II. osztályú 900 frt fizetés és 300 frt lakbérrel és 12 III. osztályú 600 frt fizetés és 200 frt lakbérrel. Ezek illetménye összesen 24.600 frt. A főispáni titkári állások rendszeresítését igaz örömmel üdvözöljük. Ezen állásokra több tekintetből égető szükség van. Mindenekelőtt a főispánok ma már oly rendszeres hivatali teendőikkel megbízott állami közegek, a kiknek segítő munkaerőre van szükségük. Ezen állásokat mi olybá tekintjük, mint az állami közigazgatói szolgálat előkészítő iskoláit, mert a főispáni titkár hivatala és közelebe lesz a közigazgatósnak, és pedig ugy az állami, mint az önkormányzati közigazgatósnak minden ágában foglalkozni. Azok, a kik komoly igyekezettel és köteleseggel lépnek ezen hivatalba, s teljesítik azt, a mi rájuk vár, oly széleskörű ismeretekre tesznek szert, melyeket később a központi

állami közigazgatói szolgálatában igen sikeresen érvényesíthetnek.

A gyakorlati közigazgatói vizsgálat, melynek rendszeresítését már a minisztérium törvény kiáltásba helyezte, sőt azt bizonyos tisztségek föltételül állapította meg, nem sokára életbe fog léptetvén. A miniszterelnök elnöklele alatt már múlt hó 28-án tartott meg az összes miniszteriumok kiküldöttéből alakult bizottság első ülése, melyet e hó 2-dikán követett a második tanácskozmány Beniczky Ferenc államtitkár elnöklele alatt. A bizottságban mint előadó Ribáry József min. tanácsos s mint jegyző Szabó Antal min. titkár működnek. A vallás- és közoktatásügyi miniszteriumot Berzeviczy államtitkár, a kereskedelmi miniszteriumot Schierer min. tanácsos, az igazságügyminiszteriumot Hilóczy min. tanácsos, a közmunka- és közlekedésügyi miniszteriumot Ludwigh és Dekány oszt. tanácsos, a honvédelmi miniszteriumot Kassics oszt. tanácsos s a pénzügyminiszteriumot Perleberg min. titkár képviselik. A tárgyalások anyira haladtak, hogy a szabályzat teljes összeállítása már közelebből várható.

Múlt századbeli adóexecutor rendeletét közli velünk Baranyai Lajos ur Püspök-Ladányról azzal a megjegyzéssel, hogy látha a kir. adófelügyelő urak, a mostani komiszáriusok még mintúln is használják. Az érdekes okmány így hangzik:

„Isten áldja meg a helységed biráit! Az Teintetes Nemes Vármegye determinációjához képest én mindenféle Cassákra tartozó Restantiáknak Executorjára (minthogy tetemesek az Restantiák az Helységekenn) kiküldtettem, még pedig oly móddal, hogy a holott az Helységben Restantiát tanálok, pénz pedig az Helység Cassájában semmi sem, vagy igen keveset, onnét a Birót, Notairust és egy pár Esküdt embert minden irgalom nélkül vasón a Nemes Vármegye fömlőcché beküldtem. Melyre való névze hogy a Birák ezenn kedvetlen állapotot ell kerüljek, parancsoltatik, hogy addig míg én az Helységbe bé megyek, mindenféle Cassákra tartozó restantiákat oly keményen Incassáltassék (de kivált az portiót) hogy én summás pénzt tanuljak, mert különben tudják meg, hogy bizonyosan bé küldetnek az közonséges Tömlőcché az Lakosok pedig az Velem levő Katonának Lovát, magát abrakonn szénánn fogják tartani, mind addig, míg Restantiájakat le nem fizetik. Sig. Szováth die 11. Octobris 1797. Huszagh István md. Ts Ns Zabóch Vármegyének fő Commissárussa. Most kell szoritani a népet, mert ell mult az Debreceni Vásár, ott csinálhatott pénz magának kiki a lakosok közül!”

Kedvezmény a polgári iskola részére. A hat polgári osztályt végzett ifjak részére — a közoktatásügyi miniszter előterjesztése folytán — a belügyminiszterium az 1883 I. t. cikkben foglalt kedvezményeket megadta, illetőleg ezen ifjakat a hivatalos pályákra szélesebb körben képesítette.

Egyetemi tanárok és sok száz meg száz gyakorló orvosok megvizsgálták már a Brandt R. gyógyszerész svájci labdacseit (egy doboz ára 70 kr. a gyógyszerárakban) s a próbák után kellemes, biztos, s ártalmatlan gyógyszernek találták. Ebben bizvást megnyugodhatnak mind azok, kik netalan még kételkedtek e kitünő házi- és gyógyszer legjobb hatásában; de vigyázni kell, hogy a Brandt R. névaláírásával ellátott valódi készítményt vegyék meg.

Felelős szerkesztő és kiadó: **Hedry Bertalan.**

Arverési hirdetés.

A girálti közbirtokosság tulajdonát képező két korcsma, az azzal összekötött regale-jog gyakorlathal a jövő 1887. évi január hó 1-től kezdve hat évi időtartamra bérebe adatik.

A 10% bantapénzzel vagyis 150 frttal ellátott zárt ajánlatokkal is összekötött nyilvános árverés 1886. évi december hó 19-én délelőtt 10 órakor Girálton a szolgabírói hivatalnál fog megtartatni, a hol a bérleti feltételek is megtekinthetők.

Kelt Girálton, 1886. évi december hó 8-án.
Berzeviczy Rezső,
főszbiró.

Hirdetmény.

A városi képviselő-testület f. évi 7839. sz. a hozott közgyűlési határozata folytán alírtott részéről ezennel közbírái tétetik, hogy a városi képviselő-testület vitilisi tagjai 1887-ik évi névjegyzékének kiigazítása tárgyában f. évi december hó 14-én d. e. 10 órakor a városi tanácssteremben nyilvános ülés fog tartatni.

Eperjesen, 1886. évi december hó 7-én.

Urbán Antal,
választmányi elnök.

A köszvény és oszáz ellen ajánlott számos hasznos eszközök között még is csak a valódi Horgony-Pain-Expeller a leghatásosabb és legjobb. Ez nem titkos szer, hanem egy teljesen megbízható, orvosilag kipróbált készítmény, mely minden betegnek teljes megnövással ajánlható. Hogy a Pain-Expeller teljes bizalmat érdemel, legjobban kitűnik abból, hogy sok beteg, a ki nagy garral feldisért más gyógyszerkezet próbált meg, megint csak a rég jónak bizonyult Pain-Expellerhez tért vissza. Ezen az összehasonlítás által győződtek meg arról, hogy egy a csúszos fájdalek, tag-szakadások stb., mint a fő-, fog- és hátfájás, oldalnyalások stb. a Pain-Expellerrel eszközt bedörzsölések által leggyorsabban szűntethetők meg. A 40 kros, 70 kros és 1.20 olesó ár a szegényebbeknek is hozzáférhetővé teszi, míg másrészt a számos siker a felől kezeskedik, hogy a pénz nincs kidobva. A káros utazásoktól azonban óvakodni kell, s csak a „horgony”-jellet ellátott Pain-Expellert fogadjuk el mint valódit. Központi-raktár: Gyógyszertár az aranyoroszlánhoz Prágában, Niklasplatz 7. Kapható a legtöbb avogy-szertárban.

Kapható Eperjesen: Oszwald D., Galatsik J., V. Holenia L., Linkesch K., Kosma L., Isépy Gy., Bohrandt J. W., és Korn Vilmos uraknál.

Gyógyított vagy elvesztett férfierő
tehetetlenség.

Biztos segély! A cs. kir. szabadalmazott Karbon-Genitalien-zuhany által minden meggyógyul minden utóbag nélkül, biztosan és mindenkorra, gyanak már két nap alatt, néha gyógyíthatatlannak tartott bármily régi tehetetlenséget, kellemesen és észrevétlenül. Híres orvosok, szaklapok és ezer meg ezer meggyógyultak ajánlják minden betegnek a Karbon-zuhany azonnali megszerzését. Teljesen használati utasítással és orvosi véleménynyel együtt 5 frt 80 kr. Titkos széküldés postán. Küldd és tartalom fel nem ismerhető. **Dr. Altmann Károly,** rendelő intézet Bécs, VII. Mariahilfstrasse Nr. 80. 5

ANDEL J.-féle
ujjonnan felfedezett
tengertuli por
pusztit:

poloskát, bolhát, svábbogarat, molyt, oroszbogárt, legyet, hangyát, pincebogárt, madármolyt, egyáltalában mindenemű rovarot. — majdnem természetfölötti gyorsasággal — olyformán, hogy a létező rovarpetenek még csak nyoma sem marad. Valódi minőségben és olesó áron kapható:

Prága,
ANDEL J.-féle gyógyfűkereskedésében
a fekete utyához Huss-utca 13.
Eperjesen: **Schmidt Károly**
gyógyszerésznél.

NEUSTEIN'S VERZUCKERTE
BLUTREINIGUNGS-PILLEN
DER HEIL. ELISABETH

Allen ähnlichen Präparaten in jeder Beziehung vorzuziehen, sind diese Pillen frei von allen schädlichen Substanzen, mit grösstem Erfolge angewendet bei Krankheiten der Unterleibsorgane, sind leicht abführnd, blutreinigend, kein Heilmittel ist günstiger und dabei völlig unschädlicher, um

Verstopfungen

zu bekämpfen, die gewisse Quelle der meisten Krankheiten. Der verzuckerten Form wegen werden sie selbst von Kindern gerne genommen. Diese Pillen sind durch ein sehr ehrendes Zeugniß des Hofrathes Professor Pitha ausgezeichnet.

Eine Schachtel, 15 Pillen enthaltend, kostet 15 kr.: eine Rolle die echt Schachteln, demnach 120 Pillen enthält, kostet nur 1 fl. ö. W.

Jede Schachtel, auf der die Firma: Apotheke „Zum heiligen Leopold“ nicht steht, und auf der Rückseite unsere Schutzmarke nicht trägt, ist ein Falsicat, vor dessen Ankauf das Publikum gewarnt wird.

Es ist genau zu beachten, dass man nicht ein schlechtes, gar keinen Erfolg habendes, ja geradezu schädliches Präparat erhalte. Man verlange ausdrücklich: Neustein's Elisabeth Pillen: diese sind auf dem Umschlage und der Gebrauchsanweisung mit obenstehender Unterschrift versehen.

Hauptdepot in Wien: Apotheke „Zum heiligen Leopold“ des Ph. Neustein, Stadt, Ecke der Planken- und Spiegelgasse.

Depot in Eperjes bei Herrn Apoth. Korn.

Brünni kelméket
elegans
őszí vagy téli öltözetekre,

3.10 métert kitévő szelvényekben mindegyik éppen egy férfi öltözetre elegendes
frt 4.80 igen finom
frt 7.75 legeslegfinomabb
frt 10.50

valódi gyapjuszövetből

Palmerston és Boy téli kabátokra méterje frt 2.50
egész 5 frt. Loden frt 2.50 egész 3 frt. Női posztók méterje frt 1.25
krtól 2.50 krtig, megküld bérkinek is pósta utánvét mellett:

Feintuch-Fabrik-Niederlage
Siegel-Imhof
BRÜNN.

Nyilatkozat: A tenetbi ezeg szövetei szilárd és izlésteljes kivitel, valamint kiváltképeni tartósság által tűnnek ki. Ezek elismert megbízható szilárd-sága és rendkívüli munkaképessége egyszermind az iránt is kezesseget nyújt, miszerint esakis a legjobb ár s pontosan a választott minták szerint leszszállítva. Kivánatra fenebbi raktár mintákkal ingyen és bérmentve szolgál 144 20-14

SZT. JAKAB-CSÓPPEK.

Minden oly gyomor- és idegbajnak, melyek minden eddigi gyógyszernek ellenállottak, különösen idült gyomorhurut, gyomorgöngyöseség, kólika görcsök, rossz emésztés, szívszorogás, fejfájás stb. tökéletes és biztos gyógyítására a Szt. Jakab csópp-k, az Actra nevű gőzög zárdabelli meztillálos barátok véleménye szerint a keleti országok 22 legjobb mindegyike külön-külön meg ma is első rangot foglal el, ez összetétele folytán csóppek használata mellett biztos.

Kapható 60 kros és 1 frt 20 kros üvegekben. Főraktár: M. SCHULTZ, Hannover, Schillerstrasse. Raktár: Korn Vilmos gyógyszerésznél Eperjesen. 26—2

Karácsonyi és újévi ajándékok
a legnagyobb választékban
Révai Samu
könyv- s papirkereskedésében Eperjesen kaphatók

Diszitések a karácsonyfára a legújabb mintákban. — Bárki által és bárhol hirdett könyvek, zeneművek, papír-, rajz- és írószerek ugyanolyan áron fenttevezett könyvkereskedésben beszerezhetők. 2—3

Ettlinger & Co. **Kávé-csemegék** **Legalcsóbb árúk.**
Első megrendelési forrás. **egyenes Hamburgból.** **Realis kiszolgálat.**

Rég idők óta fenálló jó hírű árusarnokunk portomentesen szállít (a vándjritt be nem számítatik) vámentesen, a legjobb kipróbált árúkat, utánvételt vagy készpénzfizetést mellett a következő ársó árak mellett.

Kávé, pörkületlen, finom, minden faj, 5 kilos zsákokban.	Kiel Sport, Idény-csemegék	Valamennyi árak portomentesek. Csomagolás ingyen. Chínai tea kitünően esomagolva, la min.
Nr. 0 Nr. 1 Nr. 2 Nr. 3	zsiros, arany-sátra, kávékban 240 db. portoment. I. kálta 1.50, II. kálta 2.00	Grus-thea Ko. frt 1.70 Congo fl. Ko. frt 2.60
frt 3.60 frt 4.20 frt 4.60 frt 5.00		Souchong extra „ 5.70 Császár-melange „ 4.20
Nr. 4 Nr. 5 Nr. 7 Nr. 8		Rum Cuba fl. pr. 4 lit. hordócska „ 3.30
frt 5.20 frt 5.55 frt 5.50 frt 5.75		Rum Jamaica extral. pr. 4 lit. hordócska „ 4.20
Nr. 11 Nr. 13 Nr. 15 Nr. 16		Arrac de Goa extral. p. 4 Lfs. frt 4.70 és „ 4.00
frt 6.10 frt 6.65 frt 4.45 frt 7.20		Zátonyhal la izlandi új áru csomagban 4 1/2 kilo tartalommal frt 2.70 és 2.40
Kaffee-Misch. 2 Sort. p. 5 K. n. Wahl.		Caviar új sózva, izlése, hordócska 1 kl. tartalommal frt 2.50.
Égetett kávé glacirozott.		2 kl. frt 4.15
Kávé Pergament-Jute zsákokban.		Táblarizs finom 5 kilo frt 1.25 és külön „ 1.40
even felül tartós, Ko. 4 ^o , netto árt 4.70, árt 5.25, árt 5.50, árt 5.75, árt 5.90, árt 6.70, stb. Kávé must-rak, 10 kr. beküldése mellett fajonként.		Tapioea-Sago „ 5 kilo „ 2.25
Felhasználjuk ezen alkalmat, hogy ez uton is köszönetet mondjunk mindazon elismerésekt, melyben az ismételt megrendelések alkalmával részesítettünk.		Matjeshering fl. pr. Fs. ca. 30 db. tart „ 2.05
Megbizásokat a legkisebb községekben is adunk.		Makrelek friss, 8 dohoz 5 kilo „ 4.05
Nagy árjegyzékünket s a vámtarifát kívánatra ingyen küldjük.		
Bizalommal fordulhat mindenki nagy raktárunkhoz		
Ettlinger & Co., Weltpostversand Hamburg.		

Huzás már karácsonykor!!

Kincsem 11 sorsjegy 10ft

Sorsjegy 11 csak 10ft

Főnyeremény készpénzben

50.000 ft

10.000 ft, 5000 ft 20% lev. || 4788 pénznyeremény.

A magyar lovar-egylet sorsjegy-irodája: Budapest, vácz-utca 6. sz.

Lakás kiadó.

Az alsó külvárosi soron. a sörház melletti, Donhoffor Gusztáv tulajdonát képczó

ház a hozzátartozó kerttel

minden órában kiadó.

5-6 **Figyelmeztetés.**

Az általánosan ismert, jó hírnévnek örvendő, s több oldalulag kitüntetett sósorszesz készítményem — kelendőségénél fogva — sok utánzásnak léven az utóbbi időben ki-tele, elhatároztam hogy azokon **ezéjegyemet** módosítottam s arra **kék nyomásban saját házam külső alakját** veszem fel, bejegyeztetven azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SÓSORSZESZ

gyors enyhítést eszközöl:

esúsz szaggatás, fagyás, fog- és fejfájdalmak, szemgyengeség, benuások, zsugorok stb. ellen, különösen a **bedörzsölés-kenő-gyűrő-gyógymódnál (massage)** igen jó hatásnak bizonyult. **Fortisztató szerül** is igen ajánlató, a menyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tisztá, szagtalan ízt nyer a szesz elpárolgása után: ép ugy ajánlatos e szer fejmosásra és a hajidegek erősítésére, a fejkörpa-képződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Ara egy nagy üveggel 80 kr. egy kisebb üveggel 40 kr.

Brázay Kálmán,
 Budapest, IV. ker. Múzeum-körút 23.

Kapható Eperjesen: Oszvold Dániel, Gallótsik J. V., Holenia L., Linkesch K., Kozma Lajos, Isépy Gy., Böhrand J. W., Korn Vilmos.

THEA RUM.
DIETRICH és GOTTSCHLIG.

magyar kir. udv. szállítók 8-8

tisztelettel értesítik ezennel a magas nemesség és a n. é. közönséget, hogy a küszöbön álló téli évadra szánt új behozatali küldemények.

idei aratásu khinai-orosz Karavén Teák és Jamaika rumokból

ó árúk, gazdag választékban, immár megérkeztek és ezentuli megrendelések esupán ezen új küldeményekből eszközöltetnek.

Megrendelési czim: **Dietrich és Gottschlig, BUDAPEST**

COGNAC FIN CHAMPAGNE hollandi **likörök** Erven Kueas Bolstól Amsterdamban, eredeti sósorszesz sóval és anélkül, palaczkborok Flandoffer Ignácztól Sopronban, teasütemény, teadényekben stb. stb. állandó különlegességi raktár.

Árjegyzékek bárhová ingyen és bérmentve. **Ismételárusítóknak engedmény.**

Nem kell ügynök sem utazo. Utánzóktól óvjuk a közönséget!

Legnagyobb megtakarítást

Elv: jó, pontos és realis. Sok elismerő nyilatkozat.

érhet el, ki fúszerkészletét, csemegéket stb. tőlünk rendel. A legelső kísérlet alkalmával meggyőződhetni árunk kitünőségéről; minden risiko nélkül, mert a ki nem elégitó árúkat vagy kiesereljük, vagy a pénzt visszaadjuk. Ez kétségtelen bizonyítéka a realitásnak. **U!** Kávé-ingredencia 4 dekát ingyen, elégséges 5 kilo kávéhoz, miáttal a legolcsóbb kávéfaj a legévezhetőbb lesz.

5 kgr. afr. mocca „ „ csak forint 3.60	2 kgr. zsenge caviar „ „ 4.05
5 „ gyöngy mocca, erős „ „ 4.20	4 liter la. Jamaica-rum „ „ 4.-
5 „ „ cuba, finom, zöld „ „ 4.30	4 „ finom öreg Pale-Cognac „ „ 7.30
5 „ arany java, aromatikus „ „ 5.30	5 kilo finom Matjes-hering „ „ 2.55
5 „ gyöngy-kávé zöld, finom „ „ 5.75	5 „ zsiros hering, finom kö- rülbelül 40 darab „ „ 1.75
5 „ arab mocca, legnemesebb „ „ 5.90	5 „ alma-aszalt „ „ 1.95
Tea, legújabb termés finom, csomagolva.	5 „ Sprotten, ládánként, 240 db. 1 kl. „ „ 1.45
1 kgr. Congo „ „ csak forint 2.50	„ „ „ 240 „ 2 „ „ 2.40
1 „ Souchong „ „ „ 3.50	„ „ Zátonyhal, kisebb, 4 1/2 kg. „ „ 2.45
1 „ Rizs, kitünően fő. „ „ 1.15	„ „ nagy „ „ 2.80
1 „ nordó „korona-sardinia“ „ „ 1.70	Töke halak, legnagyobbak „ „ 3.05
1 „ marin. hering „ „ 2.10	
1 „ első minőségű csik, vastag darab 3.85	
1 dohoz tengeri rák, legfinomabb „ „ 4.15	

Minden portomentes, semmi utánvételi költség.

Terjedelmes cikkekét magában foglaló árjegyzék ingyen és portomentesen.

Stückrath & Comp. Hamburger Waaren-Versand, HAMBURG.

Ich erlaube mir dem geehrten Publikum zur gefl. Kenntniss zu bringen, dass in meinem

Specerei- u. Delicatessen-Geschäfte

in der Herbst- und Winter-Saison folgende kalte Speisen jederzeit frisch zu haben sind u. z. Zipser, Frankfurter, Krinolin-, Press-, Schinken, Pariser, Gottaer und Zungen-Würste, ferner Kaschauer und Prager Schinken, **Debrecziner Speck und Würste**, geselechtes und gereichertes Fleisch, Ungarische und Veroneser Salami, sowie auch verschiedene Käse und echte Liptauer-Käse, jede Woche zweimal frisch, ferner verschiedene in Oel marinirte Fische, sowie Sardinien, Kronen-Humer, Caviar, Elber Ostsee marinirte Häringe, Forellen, Aalfisch, Lachs, Auchois, Znaimer Gurken, ferner in Büchsen Spargel (geschält), Schnitt-Bohnen, Erbsen, Kern-Erbsen, Fisolen grüne, Champignons, Trüffel, Senf französisch, Kremser, verschiedene Compots in Zucker und Dunst.

Ich empfehle auch mein sortirtes Lager in Flaschen-Weinen, gute Tisch, Braten- und Dessert-Weine, sowie Champagner: Ungarisch Törley, französisch, Fine Thvina & Comp. Reims und Grazer Brüder Klanoschey, ferner alle Gattungen Liqueure, Thee, Rum, Theegebäck, Zwiback, Canditen, candirtes Obst und echte **Dobos C. Josef Torte**.

Eperies. Mit Hochachtung **G. K. Sitányi.**

5-5